

САД и Иран размењују најоштрије претње од почетка најновије ескалације сукоба. Амерички председник Доналд Трамп најављује нападе на иранску цивилну инфраструктуру, док Техеран поручује да ће на сваки напад снажно узвратити.

22:12 Галибаф исмејао америчку војну стратегију

Главни ирански преговарач и председник парламента исмејао је америчку војну стратегију усмерену на деградацију способности Техерана да контролише Ормуски мореуз, сугеришући да им се она обила о главу.

“Желели су да казне Иран. Уместо тога, казнили су себе троцифреном ценом нафте. Стратегија 10/10“, написао је Мохамед Багер Галибаф у објави на Иксу.

19:39 Антонио Гутереш: Ситуација на Блиском истоку измиче контроли и налази се

на ивици незамисливог

Генерални секретар УН Антонио Гутерес упозорио је да “алармантно непоштовање међународног права” погоршава кризе широм Блиског истока, рекавши Савету безбедности УН да се сукоби повећавају се по броју, сложености, дужини и обиму“, док се „некажњивост шири“.

“Ситуација измиче контроли и налази се на ивици незамисливог”, истакао је Гутерс.

Гутерес је позвао на потпуно обнављање права пловидбе око Ормуског мореуза и Баб ел Мандеба, наглашавајући да је “дипломатија једини пут напред“.

У вези са Газом, рекао је да цивили и даље плаћају високу цену упркос прекиду ватре, а убиства се настављају “док Израел повећава своју контролу над том палестинском енклавом наглашавајући да “услови остају неподношљиви“.

Оценио је да се на окупираној Западној обали дешава “пузајућа анексија“, насиље и “расељавање великих размера”.

Регион се увлачи у све шири круг конфронтације”, закључио је шеф УН-а.

19:13 Сенат САД одбио резолуцију против рата са Ираном

Амерички Сенат није усвојио резолуцију усмерену на критику председника Доналда Трампа због рата у Ирану, у првом директном гласању у том телу америчког Конгеса о том питању од окончања примирја.

Коначан резултат је био 47-49.

Представнички дом раније данас гласао за ограничавање Трампових ратних овлашћења.

18:49 Стејт департмент издао упозорење грађанима САД за могуће отказивање летова због рата са Ираном

Амерички Стејт департмент издао је упозорење у којем позива грађане САД у Западној Азији да буду спремни за ванредне околности у вези са путовањем због потенцијалних отказивања летова и прекида ваздушног саобраћаја због рата са Ираном.

18:24 Трамп прети "масовим ударима": Иран није претрпео "довољно бола"

Председник САД Доналд Трамп рекао је портал Аксиос да озбиљно разматра покретање нових великих војних операција против Ирана, укључујући ударе који би били обимнији од оних изведених током акције "Епски бес".

Истакао је да још није донео коначну одлуку, али да је она близу и да су америчке снаге спремне за деловање.

Два америчка званичника потврдила су Аксиосу да за сада није издато никакво ново наређење војсци.

Трамп је навео да би се Израел "придружио за два минута" ако би то од њега затражио, али је додао да САД могу да делују и без савезника.

Упозорио је да би израелско учешће могло да изазове последице, алудирајући на могућу иранску одмазду.

Према његовим речима, Иран жели преговоре, али још није спреман за договор, јер, како је рекао, "није претрпео довољно бола".

17:23 Симболична резолуција Представничког дома САД против рата са Ираном

Представнички дом САД, под вођством републиканаца, подржали су резолуцију којом се Доналду Трампу налаже да обустави војну акцију САД против Ирана, што је најновија симболична опомена републиканском председнику од стране Конгреса.

Гласање је било 214-208 у корист Резолуције о ратним овлашћењима, а четири републиканца су се придружила демократама у гласању за њу.

Резолуција, коју је предложила демократска конгресменка Прамила Џајапал, налаже Трампу да обустави операције Оружаних снага Сједињених Држава против Ирана, осим ако Конгрес то не одобри. Међутим, то је симболичан гест.

Амерички законодавци су више пута усвајали сличне резолуције последњих месеци, али оне нису довеле до прекида рата.

Четири републиканца која су гласала "за" су Том Барет из Мичигена, Брајан Фицпатрик из Пенсилваније, Ворен Дејвидсон из Охаја и Томас Маси из Кентакија.

Трампови републиканци имају тесну већину у Представничком дому и Сенату.

Сенат би касније требало да гласа о посебној, али сличној резолуцији.

Гласање долази након што је Трамп најавио појачавање напада на Иран и смрт још припадника америчке војске. Трамп је у четвртак обећао „велику војну казну“ за Иран и

његове савезнике Хуте, након што су јеменски борци напали два саудијска танкера за нафту у Црвеном мору, проширујући рат на Блиском истоку на другу велику тачку транспорта.

Поред тога, две недеље након колапса привременог примирја које је требало да оконча рат, америчка војска је покренула још једну ноћну рунду ваздушних напада на Иран, што је навело Иран да циља америчке базе у суседним земљама.

16:52 Нафта типа "брент" премашила 100 долара по барелу први пут од маја

Цена северноморске нафте "брент" премашила је 100 долара по барелу први пут од краја маја, услед растућих геополитичких тензија на Блиском истоку и поремећаја у поморском транспорту енергената.

Пема подацима са берзи од 16 часова, нафта "брент" је поскупела за 6,77 одсто на 100,512 долара по барелу.

Раст цена подстакнут је наглим повећањем премија осигурања за танкере који превозе нафту и гас, након напада јеменских побуњеника Хута, које подржава Иран, на саудијске бродове у Црвеном мору, преноси *Ројтерс*.

Поред повећаних безбедносних ризика, тржиште у цене урачунава и дужа времена испоруке, јер бродови све чешће бирају алтернативне руте како би избегли подручја сукоба.

Цена "брента" и даље је око за 20 долара нижа од максимума забележених у априлу, али је за 28 долара по барелу виша у односу на период пре избијања сукоба на Блиском истоку.

16:40 Нетанјаху: Нормализација са Саудијском Арабијом историјски искорак ка

миру

Израелски премијер Бенјамин Нетанјаху оценио је да би приступање Саудијске Арабије Аврамовим споразумима представљало "историјски искорак" ка миру на Блиском истоку, након што је Доналд Трамп саопштио да је такав договор са Ријадом условљен нормализацијом односа са Израелом.

У саопштењу Кабинета израелског премијера наводи се да су заједничка војна дејства САД и Израела против Ирана, као и, како се тврди, "сламање иранске терористичке осовине", отворили могућност за проширење круга држава које нормализују односе са Израелом, пренео је *Тајмс ов Израел*.

"Као што је председник Трамп рекао, приступање Саудијске Арабије Аврамовим споразумима представљало би историјски искорак за мир на Блиском истоку", наводи се у саопштењу.

Канцеларија израелског премијера закључила је поруком: "Мир кроз снагу".

16:18 "САД ће Иран сматрати одговорним за нове нападе Хута"

Доналд Трамп је у новој објави на мрежи *Трут Соушал* упозорио да ће Вашингтон сматрати Иран одговорним уколико јеменски побуњеници Хути поново буду нападали бродове, додајући да ће се у том случају Техеран суочити са "озбиљним последицама".

Трамп је подсетио да су Сједињене Америчке Државе пре годину дана извеле, како је навео, снажан напад на Хуте због ометања трговине и напада на бродове.

Према његовим речима, Хути су од тада, укључујући и период сукоба САД са Ираном, поступали "веома одговорно".

"Нажалост, сада поново почињу и претходне ноћи пуцали су на два саудијска брода. Нека ова објава послужи као упозорење да ће, уколико то поново учине, Америка ће Иран сматрати одговорним, јер су Хути ирански посредници и савезници", навео је Трамп.

Он је поручио да ће у том случају Иран бити суочен са "озбиљним војним последицама", као и сами Хути.

"Веома сам разочаран Хутима јер су до сада поступали веома професионално и мудро", додао је Трамп.

16:06 Аракчи: САД морају да промене хегемонистички приступ према Ирану

Министар спољних послова Ирана Абас Аракчи истакао је да проблем у односима Техерана и Вашингтона није у размени порука између две стране, већ у, како је оценио, "нерационалном, прекомерном и хегемонистичком приступу" Сједињених Америчких Држава.

"Проблем је природа приступа САД, њихов нерационални, прекомерни и хегемонистички приступ, на који смо са наше стране одговорили одлучно", рекао је шеф иранске дипломатије.

Према његовим речима, суштински проблем није у начину преноса порука између две стране, већ у природи америчког приступа, преноси *Ал Џазира*.

Аракчи је оценио да комуникација неће донети резултате све док Вашингтон, како је навео, не схвати да је једини пут напред поштовање иранског народа и његових интереса.

Аракчи је то рекао иранским медијима у Техерану, на маргинама састанка председника Ирана Масуда Пезешкијана и ирачког премијера Алија ал-Заидија, коментаришући недавну посету ирачког премијера Вашингтону, преноси *Ал Цазира*.

"Путовао је у Вашингтон и природно је да нам пренесе сопствене ставове и утиске са тог пута, што је сасвим нормална ствар", рекао је Аракчи говорећи о посети Алија ал-Заидија Сједињеним Америчким Државама.

Ирански шеф дипломатије је додао да Техеран тренутно нема проблем са питањем посредника у комуникацији са САД.

"Између нас и Сједињених Америчких Држава постоји довољно посредника који обављају ту улогу", закључио је Аракчи.

15:46 Трамп: Нуклеарни споразум са Саудијском Арабијом зависиће од Аврамових споразума

Председник САД Доналд Трамп каже да ће Вашингтон одобрити споразум о цивилној нуклеарној сарадњи са Саудијском Арабијом, али само уколико Ријад приступи Аврамовим споразумима, истичући да договор не подразумева обогаћивање нуклеарног материјала нити војну употребу нуклеарне енергије.

Трамп је у објави на својој друштвеној мрежи *Трут Соушал* навео да се споразум између америчког Министарства енергетике и Саудијске Арабије односи искључиво на цивилну употребу нуклеарне енергије, какву већ имају Иран, Уједињени Арапски Емирати и друге земље.

"Споразум о цивилној нуклеарној енергији који се склапа између Министарства енергетике САД и Саудијске Арабије (неће бити обогаћивања материјала!), а односи се само на цивилну употребу, биће одобрен, али у потпуности зависи од тога да Саудијска Арабија приступи веома поштованим и успешним Аврамовим споразумима", навео је Трамп.

Додао је да се САД не противе изградњи цивилних нуклеарних постројења која не укључују обогаћивање нуклеарног материјала.

Аврамови споразуми, које је покренула администрација Доналда Трампа током његовог првог мандата, представљају оквир за нормализацију односа Израела са појединим арапским државама.

15:34 Багеи: САД жртвује све што је преостало од међународног права

Америчка администрација намерава да жртвује све што је остало од међународног хуманитарног права и темеља људске етике и цивилизације својој "незаситној жељи за ратом и клањем", изјавио је портпарол иранског Министарства спољних послова Есмаил Багеи.

Према његовим речима, Вашингтон следи политику која позива на уништавање мостова и електрана, што је "очигледно незаконито и криминално", преноси *Ал Џазира*.

"То представља одмазду и колективно кажњавање, а обоје је експлицитно забрањено као ратни злочини према међународном хуманитарном праву", рекао је Багеи.

Позвао је војно особље Сједињених Америчких Држава да одбије "незаконита наређења" и поручио да ће Иран "чврсто бити против безакоња".

Раније данас портпарол иранске војске Мохамед Акраминија рекао је да ће наставити нападе у региону све док САД не обуставе ударе на Иран.

Истакао је да је Иран спреман за "сваки непријатељски сценарио".

13:50 Две особе погинуле током америчког напада на ирачко-иранској граници

Током ноћаших америчких напада погођен је гранични прелаз Шаламче између Ирана и Ирака.

Према наводима иранских државних медија, две особе су погинуле, а 11 је повређено.

12:56 Оман са саудијском и јеменском страном о регионалној стабилности

Оман наводи да координише активности са Саудијском Арабијом, јеменским странама и специјалним изаслаником УН за Јемен како би се наставио политички процес усмерен на постизање безбедности и стабилности у региону, наводи се у саопштењу Министарства спољних послова те земље.

Министарство је такође нагласило потребу да се избегне ескалација и било какве претње које би могле да погоршају ситуацију у Црвеном мору и угрозе слободу пловидбе.

11:13 Јордан оборио четири иранске ракете и шест дронова

Јорданска армија је саопштила да је у последња 24 сата оборено четири иранске ракете и шест дронова. Према њиховим речима, обарање ракета и дронова није проузроковало људске жртве нити материјалну штету.

11:10 Тајланђани преживели после напада у Ормузу туже власнике брода због игнорисања иранских упозорења

Три морнара који су преживели напад на тајландски теретни брод "Мајури Нари" туже власнике брода, тврдећи да су иранска упозорења игнорисана пре напада.

Брод је погођен 11. марта у нападу у којем су погинула три члана посаде.

"Чим сам чуо експлозију, помислио сам да је то то. Знао сам да се догодило нешто озбиљно. Ниједна обична експлозија не би била толико гласна – толико гласна да ме је потпуно шокирала", рекао је Панити Тумкаев, један од тројице морнара.

Рекао је да више не може да се суочи са повратком на море и да је био приморан да напусти посао, примајући само 5.000 долара од заосталих плата.

11:05 Рубио: Иран може бити најбогатија земља на Блиском истоку

Амерички државни секретар наводи да је Иран „земља којом управљају радикални верски лидери“, истичући да они немају слуха за економска питања.

"Они уништавају своју земљу", рекао је он, додајући да би "Иран могао да буде најбогатија земља на Блиском истоку када би то желео".

"Уместо тога, они узимају новац и дају га Хезболаху, Хамасу, Хутима. Дају га шиитским милицијама. Финансирају тероризам широм света."

Рубио је закључио да је примарни циљ САД "Иран без нуклеарног оружја".

"Они не смеју да поседују нуклеарно оружје. Замислите само шта би с тим оружјем учинили свету."

(РТС, агенције)